

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/104/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117229491
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4117229491.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: W. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. XXX/XX, zast. JUDr. Alexander Endrödy, advokátom so sídlom Nitra, Mostná 42, proti žalovaným: 1. G. Y., nar. XX. XX. XXXX, T., bytom G. X, 2. S. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX, 3. I. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom D., T. X. XXXX/XX, 4. R. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. X, X.D. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. X, 6. S. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. č. XXX/X, 7. W. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Y. č. XXX/XX, 8. I. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Y. č. XXX/XX, 9. V. N. I. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Y. XXX/X, 10. V. U. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., X. XX, 11. V. G. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. XXX/X, žalovaní v 4. až 11. rade zast. JUDr. Zuzana Józová Borecká, advokátka so sídlom Nitra, Sládkovičova 7, 12. I. C., nar. XX. XX. XXXX, D. M. XX, U., U., XX. N. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. XXX/XX, 14. I. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Q. XX, 15. I. S. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. H., I. XXXX/X, 16. V. R. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Y. XXX/XX, 17. I. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., I. XXXX/XX, žalovaní v 13. - 17. rade zast. JUDr. Zuzana Józová Borecká, advokátka so sídlom Nitra, Sládkovičova 7, 18. V. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., U. XXXX/XX, 19. N. I. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. - G. I. H. XXXX/X, 20. S. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. XXX/X, žalovaní v 19. - 20. rade zast. JUDr. Zuzana Józová Borecká, advokátka so sídlom Nitra, Sládkovičova 7, 21. IMRENT s.r.o., so sídlom Nitra, Kocelova 1, IČO: 44 621 329, XX. V. N. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., C. 1, XX. N. I. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., R. XXXX/X, 24. I. I. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., C. XXX/X, 25. I. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Y. XXX/X, 26. C. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. XXX/X, 27. M. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., G. X. XXX/X, 28. I. C. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., W. XXX/X, 29. Y. H. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. T. H., B. R. XXX/XX, žalovaní v 24. - 29. rade zast. JUDr. Zuzana Józová Borecká, advokátka so sídlom Nitra, Sládkovičova 7, 30. I. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., D. XXXX/XX, 31. I. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., D. XXXX/XX, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 29. októbra 2019, č. k. 9C/117/2017-154, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaným priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa voči žalovaným domáhal neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 15. 04. 2015, uzatvorenej medzi žalovanými v 1. až 9. rade ako darcami a žalovanými v 10. až 29. rade ako obdarovanými. Predmetom tejto zmluvy bol prevod spoluvlastníckych podielov k pozemku registra „C“, parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m², zapísané na LV č. XXXX, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností povolený rozhodnutím katastrálneho úradu v T. pod č. vkladu D Dôvodil, že bol podielovým spoluvlastníkom

predmetnej nehnuteľnosti v podiele XX/XXX. Žalovaná v 14. rade (p. F., neskôr ako žalovaná v 16. rade) podala zo zisťujúcich dôvodov návrh na vklad v roku 2015, č. V XXXX/XX, predmetom boli prevody spoluvlastníckych podielov k pozemku podľa darovacej zmluvy, a to nasledovne: pôvodný žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade ako jeho manželka prevádzali podiel XX/XXX, žalovaní v 3. a 4. rade ako manželia podiel XX/XXX, žalovaní v 5. a 6. rade ako manželia podiel XX/XXX, žalovaný v 7. rade podiel XX/XXX, žalovaná v 8. rade podiel XX/XXX a žalovaný v 9. rade podiel XX/XXX. Obdarovanými boli žalovaný v 10. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 11. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 12. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 13. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 14. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 15. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 16. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 17. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 18. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 19. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 20. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 21. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 22. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 23. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 24. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 25. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 26. rade v podiele X/XXX, žalovaná v 27. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 28. rade v podiele X/XXX, žalovaný v 29. rade v podiele X/XXX. Podľa darovacej zmluvy správny orgán povolil vklad podľa V XXXX/XX dňa 16. 06. 2015 a týmto dňom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť a aj nastali účinky vkladu. Podľa žalobcu žalovaní svojím konaním porušili jeho právo ako spoluvlastníka dotknutého pozemku, ale aj ostatných zákonných spoluvlastníkov, pričom mu nebola doručená žiadna informácia o tom, že parcela zmenila nielen vlastníkov, ale aj list vlastníctva z pôvodného LV č. XXXX na LV č. XXXX, o vzniku ktorého nie je v rozhodnutí ani zmienka. Poukázal na § 140 Občianskeho zákonníka a z dôvodu jeho porušenia sa domáha určenia relatívnej neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy.

2. Rozhodnutie právne oprel o ust. § 40a, § 100 ods. 1, § 101, § 112, § 140§ 132 ods. 1, § 133 ods. 2, § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). V rámci dokazovania sa súd prvej inštancie oboznámil s listinnými dôkazmi, a to s darovacou zmluvou zo dňa 15. 04. 2015, s informatívnym výpisom z LV č. XXXX pre kat. úz. T., s rozhodnutím Okresného úradu T., katastrálny odbor č. V XXXX/XX, s vyjadreniami strán sporu a zistil, že medzi stranami sporu bolo nesporné, že žalobca a žalovaní v 1. až 31. rade (po žalovanom v 1. rade následne žalované v 1. až 3. rade v zmysle uznesenia súdu zo dňa 01.06.2018, č. k. 9C/117/2017-64) sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, evidovanej na LV č. XXXX pre kat. úz. T., že došlo k uzatvoreniu darovacej zmluvy dňa 15. 04. 2015 medzi žalovanými v 1. až 9. rade ako darcami a žalovanými v 10. až 29. rade ako obdarovanými podľa pôvodnej žaloby, že žalobca sa pred podaním žaloby nedovoľoval neplatnosti právneho úkonu voči žalovaným žiadnym spôsobom. Ako sporné zostali nasledovné skutkové tvrdenia - či bolo porušené predkupné právo žalobcu z dôvodu neponúknutia spoluvlastníckeho podielu žalovaných, vystupujúcich ako darcov ostatným spoluvlastníkom, či bola dôvodná vznesená námietka premlčania ako hmotnoprávna námietka podľa § 152 Civilného sporového poriadku zo strany žalovaných, rozpor kúpnej zmluvy s dobrými mravmi § v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj čl. 5 Civilného sporového poriadku (ďalej v rozsudku len „CSP“). Dôvodil, že žaloba žalobcu o určenie neplatnosti právneho úkonu pre porušenie predkupného práva obstála z pohľadu naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) CSP. Argumentoval, že právo oprávnenej osoby domáhať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu podlieha premlčaniu a premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pričom na premlčanie možno prihliadnuť len na námietku a žalovaní vzniesli námietku premlčania. Zistil, že žalovaný v 12. až 31. rade ako obdarovaní nadobudli od žalovaných v 1. až 11. rade ako darcov spoluvlastnícky podiel na predmetnej nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy zo dňa 15. 04. 2015, ktorej vklad bol povolený pod č. V XXXX/XX dňa 16. 06. 2015 a premlčacia doba začala plynúť odo dňa, kedy došlo k realizácii právneho úkonu, t. j. odo dňa uzavretia kúpnej zmluvy dňa 16. 04. 2015 a uplynula dňa 15. 04. 2018. Žalobca síce podal žalobu dňa 30. 10. 2017, ale z dôvodu, že sám žalobca potvrdil, že nikdy pred podaním žaloby sa voči žalovaným nedovoľoval neplatnosti právneho úkonu (ide o nesporné tvrdenie), skúmal, kedy bola žaloba doručená žalovaným. Zo súdneho spisu vyplývalo, že pri žalovaných v 1. rade - p. Y. (20. 03. 2019) a v 2. rade - p. F. (13. 02. 2019), v 3. rade - p. G. (06. 03. 2019), v 15. rade - p. I. (05. 05. 2018), v 17. rade - p. I. (17. 04. 2018), v 22. rade - p. G. (02. 07. 2019), v 26. rade - p. N. (17. 04. 2018), v 27. rade - p. H. (17. 04. 2018), v 28. rade - p. H. (27. 04. 2018), v 29. rade - p. H. (18. 04. 2018), v 30. rade - p. D. (17. 04. 2018) a v 31. rade - p. D. (17. 04. 2018), došlo k doručeniu žaloby v deň, uvedený v zátvorke, teda po uplynutí premlčacej doby. Konkrétne pri žalovaných v 1. až 3. rade ako právnych nástupcoch žalovaného v 1. rade, ktorý zomrel, pokračoval v zmysle uznesenia súdu zo dňa 01. 06. 2018, č. k. 9C/117/2017-64 a doručil im postupne žalobu, pričom v prípade žalovanej v 3. rade - p. G. žalobu považoval za doručenú podľa § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku. Takisto pri žalovaných - v 17. rade - p. I. (17. 04. 2018), v 26. rade - p. N. (17. 04. 2018), v 27. rade - p. H. (17. 04. 2018), v 29. rade - p. H. (18. 04. 2018), v 30. rade - p. D. (17. 04. 2018) a v 31. rade - p. D. (17. 04. 2018),

považoval žalobu za doručенú podľa § 111 ods. 3 CSP, t. j. dňom, kedy sa zásielka vrátila späť súdu, a to preto, že ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručенú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Zistil, že ako posledný sa o žalobe, súčasťou ktorej bolo aj dovolanie sa neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 15. 04. 2015 pre porušenie predkupného práva spoluvlastníka, dozvedel žalovaný v 22. rade - p. G., a to dňa 02. 07. 2019, kedy mu bola predmetná žaloba doručенá. Predchádzajúce pokusy o doručenie žaloby boli v jeho prípade neúspešné, na žalobcom uvedenej adrese bol žalovaný evidovaný ako „adresát je neznámy“ a po vykonaní úkonov súdu podľa § 116 ods. 1 CSP, podľa ktorého bol povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného, zistil skutočný pobyt žalovaného a žalobu mu riadne aj doručil. Zastal názor, že právne následky (účinky) relatívnej neplatnosti právneho úkonu nenastali v predmetnom prípade doručенím žaloby zo strany žalobcu na súd, ale účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti nastali a stali sa perfektnými až dňom tohto prejavu vôle - dovolania sa všetkým účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu (napr. rozsudok KS NR, sp. zn. 9Co/121/2019). V prejednávanej veci bola žaloba až 12 žalovaným doručенá po uplynutí premlčacej doby. Dodal, že žalobca sa pred podaním žaloby nedovolal neplatnosti právneho úkonu voči účastníkom darovacej zmluvy (ani netvrdil, že tak učinil) a využil možnosť dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu prostredníctvom žaloby, potom musel počítať s tým, že účinky tohto právneho úkonu nestanú až doručенím žaloby žalovaným, teda s časovým odstupom po podaní žaloby. Pretože žalobu zamietol z dôvodu vznesenej námietky premlčania, už sa ďalej nezaoberal skutočnosťami a tvrdeniami žalovaných ohľadne konania žalobcu v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na to, že sa žalovaní v konaní dovolali premlčania nepriznal premlčané právo žalobcovi, preto jeho žalobu v celom rozsahu zamietol v súlade § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

3. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP a v konaní úspešným žalovaným v 1. až 31. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcovi. Dodal, že žalobca v priebehu konania nenavrhol prípadné uplatnenie § 257 CSP vo vzťahu k nároku o trovách konania a ani nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal podľa tohto ustanovenia postupovať a náhradu trov konania žalovaným nepriznať.

4. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca dôvodiac, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Tvrdil, že samotné odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu nenachádza oporu v Ústave SR, v zákonoch ani v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch, pretože dovolanie sa relatívnej neplatnosti nie je žiadnym spôsobom v zákone upravené, a podanie žaloby na súd je dovolaním sa ochrany porušenia subjektívneho práva na súde (bez ohľadu na teórie účinku dovolania sa relatívnej neplatnosti uvádzané v prvoinštančnom rozsudku). Zákon pre účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu nestanovuje žiadnu formu dovolania sa relatívnej neplatnosti a možno tak urobiť aj žalobou na súd (resp. aj vzájomnou žalobou, vid' rozhodnutie NS SR, 4Cdo/136/2009, R97/2007). Žaloba na určenie relatívne neplatného právneho úkonu je teda realizáciou subjektívneho práva a sama osebe je dovolaním sa relatívnej neplatnosti, s ktorou právny poriadok spája právne následky. Uplatnením práva na súde alebo iného príslušného orgánu a pokračovanie v začatom konaní má za následok, že premlčacia doba od tohto uplatnenia neplynie (§ 112 OZ). Prezentoval názor, že pre správne posúdenie začatia a plynutia premlčacej lehoty je podstatná subjektívna skutočnosť, kedy mohlo byť právo prvýkrát vykonané, teda rozhodujúca je skutočnosť, kedy zmluva nadobudla platnosť a účinnosť. Zvýraznil, že podľa ustálenej súdnej praxe, právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, začína plynúť nasledujúci deň po podpise zmluvy. Keďže nebol účastníkom namietaného súkromno-právneho úkonu, dozvedel sa o samotnej darovacej zmluve a zmenách v osobách vlastníkov pozemku až z verejného registra, z katastra nehnuteľností. Mal za to, že ak by súdy pristúpili na to, že premlčanie práva opomenutého podielového spoluvlastníka dovoliť sa relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti plynie od okamihu podpisu tejto zmluvy a nie od okamihu kedy takáto zmluva o prevode nehnuteľností nadobudne účinnosť jej zavrhadovaním do katastra nehnuteľností, a opomenutý spoluvlastník sa o nej reálne môže aj dozvedieť, došlo by úplnému rozvratu právnej istoty spoluvlastníkov k nehnuteľnej veci. Tvrdil, že ním uplatnené právo nie je premlčané. Zákon pre to, aby nastali účinky tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu neustanovuje žiadnu formu dovolania sa tejto neplatnosti a žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu v zmysle ust. § 40a Občianskeho zákonníka možno považovať za dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu. Tvrdil, že prvoinštančný súd v danom prípade nesprávne vykladal pojem „dovolať sa“ relatívnej neplatnosti právneho úkonu v zmysle ust. § 40 Občianskeho zákonníka a „uplatniť právo“

podľa § 112 Občianskeho zákonníka v súvislosti s otázkou možnosti vyvolať účinky prerušenia plynutia premlčacej trojročnej doby, toto dovolanie sa neplatnosti môže nastať len podaním žaloby o určenie neplatnosti na súde a neplatnosť musí byť určená vo výroku rozsudku (viď rozsudok NS ČR sp. zn. 29 Cdo 102/2003 z 24.9.2003). Dodal, že dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu ako hmotnoprávny úkon (námetka neplatnosti právneho úkonu) nadobúda právne účinky v momente, keď dôjde druhému účastníkovi, k čomu dochádza nepochybne doručením žaloby na súd, s označením namietaného právneho úkonu a jeho strán (následne strán konania). Podľa prvoinštančného súdu, trojročná premlčacia lehota v danom prípade začala plynúť 15. 04. 2015 a uplynula by 15. 04. 2018. Žalobu podal na súd dňa 30. 10. 2017 s vtedy uplatnil svoje právo dovolania sa neplatnosti právneho úkonu a tejto neplatnosti sa dovolal voči účastníkom právneho úkonu, ktorého neplatnosti sa dovoláva. Mal za to, že zabrániť právnym účinkom premlčania nepochybne možno tým, že sa nárok (právo) musí uplatniť na súde do uplynutia premlčacej doby. Podľa § 112 OZ premlčacia doba od takéhoto uplatnenia po dobu konania neplynie (spočíva) a rozhodujúci je dátum, keď žalobný návrh došiel súdu.

5. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaní v 4. až v 11. rade, v 13. až 17. rade, v 19. až 20. rade, v 24. až 29. rade (ďalej v rozsudku len „odvolatelia“) písomným podaním, v ktorom označili odvolanie žalobcu za nedôvodné. Mali za to, že napadnutý rozsudok vychádza zo správneho právneho posúdenia. Uviedli, že žalobca v podanom odvolaní namietal proti začatiu plynutia premlčacej doby od uzatvorenia napadnutého právneho úkonu, pričom tvrdil, že zmluva nadobudla účinnosť až jej zavkladovaním a tiež sa nesprávne domnieval, že pre správne posúdenie začatia a plynutia premlčacej doby je podstatná subjektívna skutočnosť, kedy mohlo byť právo prvýkrát vykonané. Dôvodili, že zmluva o prevode nehnuteľností však nadobúda platnosť a účinnosť jej podpisom všetkými zmluvnými stranami, len vecno-právne účinky nadobudne až vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na príslušnom katastrálnom úrade. Zároveň Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou trojročnou premlčacou dobou, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, čo je objektívne vymedzený začiatok. Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti. Mali za to, že súd prvej inštancie správne ustálil začatie plynutia premlčacej doby. Dodali, že žalobca nezmyselne poukazuje na skutočnosť, že zákon neustanovuje formu dovolania sa relatívnej neplatnosti, a že túto formu napĺňa aj podaná žaloba, pretože toto v konaní ani nebolo spochybnené. Poukázali na Uznesenie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/136/2009 zo dňa 20. 10. 2010, Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 211/2009 zo dňa 31. 08. 2010, Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Cdo 102/2003 zo dňa 24. 09. 2003. Mali za nepochybné, že dovolanie sa neplatného právneho úkonu je možné urobiť aj podanou žalobou, avšak až dňom dovolania sa neplatnosti ostatným účastníkom právneho úkonu nastávajú účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti úkonu sa musí uplatniť voči všetkým účastníkom právneho úkonu, pričom právne účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu nastávajú až okamihom, keď tento prejav vôle dôjde všetkým účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu. Mali za to, uskutočniť hmotnoprávny úkon možno aj v návrhu na začatie konania, avšak jeho účinky nastanú až okamihom doručenia takéhoto návrhu na začatie konania odporcom. Žiadali napadnutý rozsudok potvrdiť.

6. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) za splnenie povinnosti ustanovenej v ust. § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu

prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

9. Podľa § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedol vo svojom odvolaní žalobca konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Odvolateľ k veci samotnej neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav následne prijaté právne závery. Odvolací súd po preskúmaní veci zastáva názor, že súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní, i so skutočnosťami, ktoré tvrdil odvolateľ aj v priebehu prvoinštančného konania, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd ďalej uvádza nasledovné.

11. Vzhľadom na to, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len podstatnými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom prvoinštančného súdu predchádzajúcim vydaniu rozhodnutia z hľadísk, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolanie žalobcu je postavené predovšetkým na odvolacom dôvode § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ku ktorému odvolací súd udáva, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, čo znamená, že vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad. Odvolací súd má však za to, že súd prvej inštancie právne správne vec posúdil, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistil skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd len konštatuje správnosť dôvodov jeho rozhodnutia a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

12. Predmetom tohto konania je žaloba žalobcu zo dňa 30. 10. 2017, ktorou domáhal určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 15. 04. 2015, uzatvorenej medzi žalovanými 1. až v 9. rade ako darcami a žalovanými 10. až 29. rade ako obdarovanými. Predmetom tejto zmluvy bol prevod spoluvlastníckych podielov k pozemku registra „C“, parc. č. XXXX/X zastavené plochy a nádvoría vo výmere XXX m², zapísané na LV č. XXXX, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností povolený rozhodnutím katastrálneho úradu v T. pod č. vkladu D Uviedol, že žalovaní svojím konaním porušili jeho právo ako spoluvlastníka dotknutého pozemku, ale aj ostatných zákonných spoluvlastníkov, pričom mu nebola doručená žiadna informácia o tom, že parcela zmenila nielen vlastníkov, ale aj list vlastníctva z pôvodného LV č. XXXX na LV č. XXXX, o vzniku ktorého nie je v rozhodnutí ani zmienka. Poukázal na § 140 Občianskeho

zákonníka a z dôvodu jeho porušenia sa domáha určenia relatívnej neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu zamietol pre dôvodne vznesenú námietku premlčania žalovanými.

13. Odvolací súd úvodom zvyrazňuje, že súd prvej inštancie s ohľadom na vymedzenie predmetu konania, ktorým je určovací žaloba o určenie, či tu právo je alebo nie je, skúmal naliehavý právny záujem na takejto žalobe v zmysle § 137 písm. c) CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne argumentoval, že naliehavý právny záujem žalobcu v predmetnej veci je daný.

14. Žalobca vo svojom odvolaní namietal najmä tú skutočnosť, že zákon pre účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu nestanovuje žiadnu formu dovolania sa relatívnej neplatnosti a možno tak urobiť aj žalobou na súd a žaloba je sama o sebe dovolaním sa relatívnej neplatnosti, s ktorou právny poriadok spája právne následky. Žalobca tvrdil, že uplatnením práva na súde alebo iného príslušného orgánu a pokračovanie v začatom konaní má za následok, že premlčacia doba od tohto uplatnenia neplynie (§ 112 OZ). Tiež namietal, že pre správne posúdenie začatia a plynutia premlčacej lehoty je podstatná subjektívna skutočnosť, kedy mohlo byť právo prvýkrát vykonané, teda rozhodujúca je skutočnosť, kedy zmluva nadobudla platnosť a účinnosť, teda deň, kedy bol povolený jej vklad do katastra nehnuteľností. S ohľadom na uvedené bolo potrebné sa vysporiadať so skutočnosťou, či bola žalovanými dôvodne vznesená námietka premlčania ako hmotnoprávna námietka podľa § 152 CSP.

15. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

16. Relatívne neplatný právny úkon vyvoláva všetky účinky ako platný právny úkon, avšak tieto účinky pôsobia len do okamihu dovolania sa právnej skutočnosti opodstatňujúcej záver o relatívnej neplatnosti. Právny úkon je teda podmiennečne platný. Jeho definitívna platnosť nastáva (ak niet iných dôvodov neplatnosti): - po uplynutí troch rokov odo dňa urobenia právneho úkonu, počas ktorých sa žiadna oprávnená osoba nedovolá relatívnej neplatnosti, - dodatočným schválením relatívne neplatného právneho úkonu (ratihabícia), - dodatočným odpadnutím dôvodu relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Právnym úkonom uvedeným v § 40a je dotknutý nielen účastník neplatného právneho úkonu, ale aj iná osoba, ktorej právny úkon zasiahol do hmotnoprávneho postavenia (napr. podielový spoluvlastník, ktorý má predkupné právo na podiel iného spoluvlastníka, manžel, ktorý nedal súhlas na predaj auta patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a pod.).

17. Relatívnej neplatnosti sa treba dovolávať. Ide o jednostranný právny úkon, ktorý sa musí adresovať druhému účastníkovi (ostatným účastníkom právneho úkonu). V prípade keď ten, kto sa dovoláva relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie je účastníkom tohto právneho úkonu, jednostranný prejav vôle treba adresovať všetkým účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu. Dôjdením dovolania sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti. Písomná forma dovolania sa relatívnej neplatnosti nie je síce predpísaná, to znamená, že relatívnej neplatnosti sa možno dovolávať aj ústne, z hľadiska právnej istoty sa však odporúča, aby sa tento jednostranný právny úkon urobil písomne. V písomnej forme ho však treba urobiť vždy, ak je zákonom ustanovená alebo dohodou účastníkov dojednaná písomná forma právneho úkonu. Z osôb dotknutých relatívne neplatným právnym úkonom je z práva dovolávať sa neplatnosti vylúčený ten, kto ju sám spôsobil. Spravidla pôjde napríklad o podielového spoluvlastníka, ktorý predal svoj podiel bez toho, aby umožnil ostatným spoluvlastníkom výkon predkupného práva, manžela, ktorý konal bez súhlasu druhého manžela v nie bežných veciach, spoločného nájomcu bytu, ktorý v takých istých veciach nežiadal súhlas od ostatných spoločných nájomcov, a pod.

18. Právo dovolávať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Po jej uplynutí už nie je možné úspešne sa dovolávať relatívnej neplatnosti. Ak však v priebehu tejto premlčacej doby dôjde k dovolaniu sa neplatnosti, právny úkon sa stáva neplatným od začiatku (ex tunc) a túto neplatnosť možno uplatniť v súdnom alebo v inom právnom konaní bez ohľadu

na plynutie času. V tom spočíva jej podobnosť s absolútnou neplatnosťou. Bez dovolania sa relatívnej neplatnosti je právny úkon platný a súd či iný orgán právnej ochrany bez tohto jednostranného právneho úkonu nemôže z úradnej povinnosti prihliadnuť na relatívnu neplatnosť. Námietka premlčania vznesená ktorýmkoľvek zo žalovaných má účinky aj pre ostatných žalovaných (Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 28. 11. 2001 sp. zn. 22 Cdo 1669/2000).

19. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

21. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

22. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu zvyrazňuje, že ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka upravuje spočívanie premlčania iba v tom prípade, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje. Za uplatnenie práva, ktorého cieľom je zachovanie premlčacej doby, treba považovať úkon oprávneného smerujúci k tomu, aby bolo rozhodnuté o existencii daného práva.

23. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

24. S ohľadom na citovaný právny výklad je nutné konštatovať, že i prvoinštančný súd v súdnej veci správne žalobu pre dôvodne vznesenú námietku premlčania žalovanými zamietol. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní v 12. až 31. rade ako obdarovaní nadobudli od žalovaných v 1. až 11. rade ako darcov spoluvlastnícky podiel na predmetnej nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy zo dňa 15. 04. 2015, ktorej vklad bol povolený pod č. V XXXX/XX dňa 16. 06. 2015. Touto zmluvou bolo porušené predkupné právo žalobcu a k jeho porušeniu došlo už v okamihu vzniku právneho úkonu. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd zvyrazňuje, že okamih, kedy došlo k porušeniu práva, nemožno posúvať až do dňa zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, pretože sa jedná už o modus, ktorým sa úradne završuje súkromnoprávny úkon, a ktorý má právny význam pre prevod vlastníckeho práva (nie pre právny úkon ako taký). Z tohto dôvodu je v týchto prípadoch aj naďalej použiteľná doterajšia judikatúra (R 50/85), podľa ktorej všeobecná trojročná premlčacia doba na dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu začína plynúť dňom, kedy došlo k uzavretiu právneho úkonu, čo vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Cdo 37/2007. Premlčacia doba teda začala plynúť odo dňa uzavretia kúpnej zmluvy, t. j. od 15. 04. 2015 a uplynula 15. 04. 2018. Žalobca svoju žalobu podal dňa 30. 10. 2017, pričom v prejednávanej veci bolo nesporné, že žalobca sa pred podaním žaloby voči žalovaným nedovoľoval neplatnosti právneho úkonu. S ohľadom na uvedené súd prvej inštancie správne skúmal, kedy bola žaloba doručená žalovaným. Ako už bolo uvedené, pri dovolaní sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 40a OZ, účinky relatívnej neplatnosti právneho úkonu (t. j. jeho neplatnosť) nastavujú okamihom dôjdenia prejavu vôle do dispozičnej sféry povinných osôb ex tunc, t. j. spätne ku dňu uzavretia právneho úkonu. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu musí byť doručené všetkým účastníkom neplatného právneho úkonu. Zo súdneho spisu vyplýva, že žaloba bola doručená žalovanej v 1. rade dňa 20. 03. 2019, žalovanej v 2. rade dňa 13. 02. 2019, žalovanej v 3. rade dňa 06. 03. 2019, žalovanej v 15. rade dňa 05. 05. 2018, žalovanému v 17. rade dňa 17. 04. 2018, žalovanému v 22. rade dňa 20. 04. 2019, žalovanej v 26. rade dňa 17. 04. 2018, žalovanému v 27. rade dňa 17. 04. 2018, žalovanému v 28. rade dňa 27. 04. 2018, žalovanej v 29. rade dňa 18. 04. 2018, žalovanému v 30. rade dňa 17. 04. 2018 a žalovanej v 31. rade dňa 17. 04. 2018. Pri žalovaných v 1. až 3. rade ako právnych nástupcoch žalovaného v 1. rade, ktorý zomrel, súd prvej inštancie pokračoval v zmysle uznesenia zo dňa 01. 06. 2018 č. k. 9C/117/2017-64 a doručil im postupne žalobu. Súd prvej inštancie v prípade žalovaných v 3., 17., 26., 27., 29., 30. a 31. rade považoval žalobu za doručenú podľa § 111 ods. 3 CSP, teda dňom, kedy sa nedoručená zásielka vrátila späť súdu za doručenú, aj ak sa adresát o tom nedozvedel. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd zhodne s názorom

súdu prvej inštancie dospel k záveru o správnom zamietnutí žaloby z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania žalovanými, pretože v prejednávanej veci bola žaloba 12 žalovaným doručená po uplynutí premlčacej doby.

25. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako aj vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

26. O náhrade trov odvolacieho rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a s ohľadom na plný úspech žalovaných v odvolacom konaní priznal žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).